

Waterschap **Scheldestromen**

Programma Wegen

Overzicht prestaties programma Wegen

Primaire taak	Prestatie-indicator bestuursperiode 2024-2027	voortgang mei 2024
Veilige wegen	De lengte van de wegbeplantingen langs onze wegen blijft minimaal gelijk aan 2023.	+ 24 meter
Veilige wegen	De inrichting van het hoofdwegennet komt overeen met de CROW richtlijnen en heeft een gemiddeld rapportcijfer van 6. (Op basis van de eerste onderzoeksuitkomsten zal een startcijfer worden bepaald).	

Toelichting prestaties programma Wegen

De lengte van de wegbeplantingen langs onze wegen blijft minimaal gelijk aan 2023

In het seizoen 2023-2024 is er op zo'n 30 locaties gerooid en geplant. Bij de meeste locaties is de lengte van het groen gelijk gebleven. Op enkele locaties is de lengte van de wegbeplanting toegenomen. Voorbeelden hiervan zijn de Molendijk (+440m), Heidestraat (+420m), Zwingelstraat (+300m). Bij de Roterijdkijk is er momenteel (-1136m) ruimte gemaakt voor de aanleg van een fietspad. Dit fietspad wordt dit jaar aangelegd. Na de aanleg worden nieuwe bomen op deze locatie en een compensatielocatie aangeplant. De verwachting is dat de lengte van de wegbeplanting toekomstig ook hier gelijk blijft. De totale lengte van de beplanting is per saldo 24 meter langer geworden. Bij de vervanging van beplanting hebben we aandacht voor duurzaamheid en landschappelijke inpassingen. Hierbij kiezen we voor meer variatie en inheemse soorten. Dit om ziektes en plagen tegen te gaan, soortenrijkdom te bevorderen en het landschap op die manier een kwaliteitsstimulus te geven.

De inrichting van het hoofdwegennet komt overeen met de CROW richtlijnen en heeft een gemiddeld rapportcijfer van 6

Onze wegen richten we in conform de CROW-richtlijnen. Mocht een weg nog niet de juiste inrichting hebben, dan wordt de inrichting aangepast zodra we er groot onderhoud of een reconstructie uitvoeren. Het rapportcijfer kan nog niet bepaald worden. Begin 2024 is de data om dit te bepalen opgeleverd. Deze data is aan ons GIS-systeem gekoppeld en komt in de eerste helft van 2024 beschikbaar. Welk gemiddeld rapportcijfer onze wegen krijgen wordt na deze monitor bekend.

Overige ontwikkelingen

Door omgevingsfactoren zoals de vestiging van bedrijven en recreatievoorzieningen, aanscherping van richtlijnen en het veranderende klimaat (warmte en droogte zorgen voor schade aan verhardingen en funderingen) blijft ons werkveld constant in beweging. Ons waterschap houdt gewijzigde omstandigheden als het gaat om de veiligheid en betaalbaarheid voor onze burgers in de gaten en past zich waar mogelijk aan. Ook nu zijn de kostenstijgingen niet onopgemerkt gebleven. Daar waar kan, streven we bij de instandhouding van ons gehele areaal naar een eerlijke verdeling van kosten met de andere belanghebbenden. Tegelijkertijd hebben de kostenstijgingen een overschrijding veroorzaakt. Met de huidige bezetting is het daarbij een flinke uitdaging om alle noodzakelijke werkzaamheden goed en op tijd uit te voeren. Daar waar het gaat over het participeren in plannen van derden, het pro-actief investeren in nieuwe ontwikkelingen en de inzet omtrent overkoepelende thema's zien we huidig geen mogelijkheden om aanvullende werkzaamheden uit te voeren.

Voortgang prestatie-indicatoren bestuursakkoord

Naast bovengenoemde prestatie-indicatoren waren in het bestuursakkoord ook onderstaande indicatoren opgenomen, hieronder een toelichting op de voortgang.

- Op basis van de wegategorisering starten we onderzoek naar de inrichtingsmogelijkheden van de waterschapswegen (2024-2026): De landelijke richtlijnen voor een veilige inrichting van wegen gaan we vertalen naar concrete inrichtingsafspraken voor onze waterschapswegen. Zodra er een besluit is genomen over de herziening van de categorisering brengen we in beeld welke wegen qua inrichting aanpassing nodig hebben, wat dat gaat kosten en hoe we deze werkzaamheden gaan prioriteren.
- Ontwikkelen van beleid o.b.v. het kostenveroorzakersprincipe wegen (2024): Vanuit het POR (periodiek overleg openbare ruimte) is een werkgroep actief om de samenwerking tussen Zeeuwse wegbeheerders te bevorderen. Eén van de acties voor 2024 is om nadere afspraken vast te leggen over het tijdig betrekken van belanghebbende partijen bij ontwikkelingen in de regio. In het kader van de Omgevingswet gebeurt dit inmiddels in de vorm van gebiedstafels, maar aanvullend zijn afspraken nodig om te borgen dat alle belanghebbende partijen daadwerkelijk in een vroeg stadium de gelegenheid krijgen om hun mening in te brengen. In het verlengde van deze betrokkenheid worden afspraken gemaakt over de verdeling van kosten als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen: het kostenveroorzakersprincipe.
- We stellen een prioritering vast voor de aanpak van knelpunten in het Kwaliteitsnetwerk landbouwverkeer (2025): Het kwaliteitsnetwerk landbouwverkeer is vastgesteld inclusief een knelpuntenlijst. Om daadwerkelijk aan de slag te gaan met de knelpunten zullen betrokken wegbeheerders een planning moeten maken. Vanwege het grote aantal knelpunten en de beperkte middelen is het van belang om goed te prioriteren.
- Vanaf 2024 gaan we actief aan de slag met het beheer en onderhoud op basis van de zorgplicht bomen (2024 - 2027): Eind 2023 hebben we een project m.b.t. de zorgplicht bomen afgerond. Er is een werkwijze vastgesteld waarmee we voldoen aan de zorgplicht. Deze werkwijze wordt in 2024 geïmplementeerd. De implementatie bestaat met name uit het aanpassen van de controlefrequenties van de bomen op basis van risico's, het introduceren van de module groen van Obsurv, het aanpassen van de inspectie-app en het instrueren van betrokken medewerkers. In 2025 zal een eerste evaluatie van de nieuwe werkwijze plaatsvinden en waar nodig zal de werkwijze worden geoptimaliseerd.

Exploitatiekosten programma Wegen

Bedragen x € 1.000

Kosten- en opbrengstsoorten	Begroting 2024, inclusief begrotingswijzigingen	Prognose 2024	Afwijking
Lasten;			
Externe kosten	20.316	20.836	-520
Personeelskosten	4.888	4.888	0
Rente en afschrijving	2.799	2.830	-31
Totaal lasten;	28.003	28.554	-551
Baten;			
Externe opbrengsten	-19.349	-19.349	0
Totaal baten;	-19.349	-19.349	0
Inzet reserves;			
Toevoeging reserves	4.500	4.500	0
Onttrekking reserves	-6.618	-6.618	0
Totaal reserves;	-2.118	-2.118	0
Netto kosten programma wegen	6.536	7.087	-551

Toelichting programma Wegen externe kosten & opbrengsten

Externe kosten (€ 520.000,- hoger)

Het overgrote deel van de externe kosten wordt besteed aan het onderhoud (en de verbetering) van onze wegen. Denk hierbij met name aan de verhardingen, de bermverstevingen en de langs de weg aanwezige beplanting. Als gevolg van de klimaatverandering en het toegenomen gebruik van onze wegen (verhoogde intensiteit en steeds breder en zwaarder materieel) van onze wegen hebben we de kosten voor schades en het herstel van de droogteschade aan wegen en fietspaden afgelopen jaren structureel zien stijgen. Zoals in de begroting aangekondigd blijken de uitvoerings- en materiaalkosten dusdanig te zijn gestegen waardoor het structurele financieringsniveau toekomstig mogelijk onvoldoende mogelijkheden biedt om dit op te vangen. Dit is ook terug te zien in het feit dat de aanbesteding van de dek en slijtlagen nu twee aansluitende jaren hoger uitvalt dan begroot.

Hieronder een toelichting op de grootste verschillen

- Onderhoud verhardingen en bermverhardingen (€ 467.000,- hoger): In april 2024 is het deklagenbestek 2024 aanbesteed. De raming was gebaseerd op het deklagenbestek 2023 met een ophoogpercentage van 3%. De inschrijfprijzen waren echter aanzienlijk hoger dan de raming waardoor het budget met € 467.000,- overschreden wordt. Omdat een nieuwe aanbesteding uitzetten met dezelfde werkzaamheden niet is toegestaan en de gunning voor 8 mei moest plaatsvinden is aan het DB gevraagd of zij gezien de spoed konden instemmen met de gunning en de AV vervolgens informeren over de overschrijding. Via deze bestuursmonitor wordt gevraagd om de extra kosten te onttrekken uit de reserve watersysteembeheer en deze onttrekking mee te nemen in de eerstvolgende begrotingswijziging.
- Verkeerstellingen (€ 40.000,- hoger): Voor de data van verkeerstellingen van het Nationaal Dataportaal Wegverkeer betalen wij jaarlijks een bijdrage aan Rijkswaterstaat. In de begroting 2024 was rekening gehouden met een bedrag van € 167.000,-. De verwachting is dat deze kosten voor 2024 ongeveer € 40.000,- hoger zullen worden.

Externe opbrengsten (geen wijzigingen)

De externe opbrengsten voor het programma wegen bestaan grotendeels uit de bijdrage van het Gemeentefonds in het kader van de Wet Herverdeling Wegen. In de Septembercirculaire van het gemeentefonds wordt jaarlijks het definitieve groeipercentage bekendgemaakt waarmee de bijdrage wordt geïndexeerd. In de volgende bestuursmonitor verwachten we meer inzicht te hebben in eventuele afwijkingen bij de externe opbrengsten.

Toelichting exploitatiekosten programma Wegen risico's en ontwikkelingen

In 2023 is het niet gelukt om de kwaliteit van onze wegverhardingen op het afgesproken niveau te houden. Alle parameters die n.a.v. de inspectieresultaten worden bepaald op basis van CROW-normen zijn onder het bestuurlijk afgesproken niveau gezakt.

Hier zijn meerdere oorzaken voor aan te wijzen:

- Klimaatverandering heeft tot gevolg dat er meer lange droge periodes voorkomen waardoor zettingen optreden in zettingsgevoelige gebieden. Dezelfde klimaatverandering zorgt ook voor periodes met extreem hoge temperaturen waardoor asfaltverhardingen smelten en scheuren en waardoor betonwegen uitzetten en daardoor breken.
- De belasting door het verkeer neemt toe. Niet alleen het aantal voertuigen (intensiteit van onze wegen) neemt toe maar ook de afmetingen en gewichten van de voertuigen. Zowel verhardingen als wegbermen worden hierdoor zwaarder belast waardoor de schade toeneemt.
- De afgelopen jaren hebben extreme prijsstijgingen laten zien, met name op het gebied van bitumen en asfalt, maar ook bij andere onderdelen. Deze prijsstijgingen worden voor een deel ondervangen door indexering van de begroting, maar de indexering blijft achter bij de kostenstijgingen waardoor we per saldo minder kunnen doen met ons geld.

Op basis van bovenstaande moet worden geconcludeerd dat er structureel meer middelen beschikbaar gesteld moeten worden om het onderhoudsniveau van de waterschapswegen op peil te houden. Het extra geld dat in het kader van de impuls verkeersveiligheid beschikbaar is gesteld is een mooie aanvulling voor de komende jaren, maar geen structurele oplossing. Overigens is de verwachting dat de structurele oplossing gezocht moet worden in een (forse) toename van het investeringsvolume en niet in uitbreiding van het exploitatiebudget.

Binnen de afdeling Wegen is in 2023 gestart met een project (Beheer Openbare Ruimte, data kunstwerken op orde) om meer grip te krijgen op onze bruggen. Er moet een inhaalslag worden gemaakt omtrent de onderhoudswerkzaamheden aan de kunstwerken. Momenteel worden de 98 bruggen onder de waterschapswegen in kaart gebracht en er wordt een werkwijze ontwikkeld om ervoor te zorgen dat alle noodzakelijke informatie over de samenstelling en onderhoudstoestand van iedere brug goed wordt vastgelegd en tijdig geactualiseerd. Op deze manier hebben we inzicht in ons areaal en kunnen we onderhoudsmaatregelen op lange termijn inplannen en hierop anticiperen in de begroting. Voor het uitvoeren van inspecties en nadere onderzoeken in 2024 en 2025 zal het exploitatiebudget voor klein onderhoud worden ingezet. De verwachting is dat er met ingang van 2026 meer geld nodig zal zijn om de bruggen in de gewenste staat van onderhoud te brengen, maar dat zal moeten blijken uit de uitkomsten van de inspecties en nadere onderzoeken.

Toelichting personeelkosten programma Wegen

Personeelkosten (geen wijzigingen)

- De prognose op personeelslasten is vooralsnog niet bijgesteld. Wel zijn er verschuivingen zichtbaar door inhuur ten behoeve van openstaande vacatures en vervanging in verband met ziekte en ouderverlof.

Toelichting personeelslasten programma Wegen risico's en ontwikkelingen

-

Toelichting rente en afschrijving programma Wegen

Rente en afschrijvingen (€ 31.000,- hoger)

- De kapitaallasten worden naar verwachting € 31.000,- hoger door een iets hoger rentepercentage.

Investerings Programma Wegen

Project	Technisch gereed cf AV besluit	Planning techn. Gereed	Algemeen voorb. krediet	AV besluitvorming			Prognose totaal investering			Werkelijk Bruto	
				AV-krediet bruto	AV-krediet subs/ bijdr	AV-krediet netto	Bruto	Subs	Netto		
3 programma wegen											
Onderhanden investeringen											
PRJ1299	Fietspad Roterij-Zuiddijk(Dreischor)		12-24		3.473	-2.291	1.182	3.452	-2.291	1.161	1.242
PRJ1497D	Gebiedsgerichte aanpak Borsele-Oost	12-22	09-23		459	-195	264	371	-195	176	370
PRJ1497K	Fietspad Zanddijk/GGA	12-25	12-25		650		650	650		650	400
PRJ1497L	Bijdrage passeerstroken Schoondijke	12-24	12-24		54		54	54		54	
PRJ1514D	Gr.onderhoud kunstwerken wegen 2023	10-23	03-24		100		100	91		91	96
PRJ1554	Reconstructies Wegen 2023		10-24		2.345		2.345	2.555		2.555	707
PRJ1555	Reconstructies Wegen 2024	12-25	03-25		2.793		2.793	2.572		2.572	115
totaal onderhanden investeringen					9.874	-2.486	7.388	9.744	-2.486	7.259	2.930
(Intern) in voorbereiding											
PRJ1462A	Reconstructie Vrijstraat Sas v. Gent			20				846	-534	312	7
PRJ1497E	Verbr.fietspaden Klaasses- en Werend		03-26	145				2.817	-389	2.428	368
PRJ1497F	Verbreding fietspad Doeleweg		09-26	110				1.169	-137	1.032	30
PRJ1497H	Verbreding fietspad Provincialeweg		07-26	120				456	-82	374	15
PRJ1514E	Gr.onderhoud kunstwerken wegen 2024		11-24					600		600	
PRJ1573	Reconstructies wegen 2025							2.742		2.742	2
PRJ1514B	Gr.onderhoud kunstwerken wegen 25-26		12-25	60				600		600	71
PRJ1514C	Aanpak fietsbruggen Walcheren 25-26		12-26	20				600		600	2
totaal intern in voorbereiding					475			9.829	-1.142	8.687	496
Totaal programma wegen					475			19.574	-3.628	15.946	3.426

Toelichting investeringen programma Wegen

Algemeen

Hieronder een toelichting op de projecten met wijzigingen in de planning en/of een overschrijding van het verstrekte krediet .

PRJ1497D Gebiedsgerichte aanpak Borsele-Oost

De eerste fase van het project was reeds in 2022 afgerond. De tweede fase (groot onderhoud aan de weg) heeft een kleine vertraging opgelopen en is uitgevoerd in het najaar van 2023. De financiële afronding van het project volgt na afloop van de onderhoudstermijn in maart 2024. De verwachting is dat het project binnen het beschikbaar gestelde krediet wordt uitgevoerd.

PRJ1514D Groot onderhoud kunstwerken 2023

De werkzaamheden zijn grotendeels in 2023 afgerond. Vanwege de slechte weersomstandigheden kon de slijtlaag op het brugdek niet meer in 2023 aangebracht worden. Dat heeft in maart 2024 plaatsgevonden. Het project is daarmee technisch afgerond. De financiële afronding volgt, conform oorspronkelijke planning, in mei van dit jaar.

PRJ1554 Reconstructies 2023

Van de weglocaties die van dit project onderdeel zijn, zouden volgens planning in 2023 de Oudelandsepolderdijk en Reeweg worden uitgevoerd. Hiervan is de Oudelandsepolderdijk voltooid. De oplevering van de Reeweg wordt doorgeschoven naar voorjaar 2024. Dit omdat het werk vanwege slechte weersomstandigheden niet kon worden afgemaakt volgens de bestekseisen.

De uitvoering van locatie Annavosdijk wordt hoogst waarschijnlijk verschoven naar het voorjaar van 2025. De belangrijkste oorzaak van deze vertraging is het verleggen van kabels en leidingen door DNWG wat naar verwachting pas voor de bouwvakantie 2024 kan worden gerealiseerd. Uitvoering van de werkzaamheden in het najaar is niet gewenst vanwege de weersomstandigheden waardoor de verwachting is dat de werkzaamheden verschoven worden naar het voorjaar 2025.

De prognose is dat het beschikbare krediet voor de reconstructies als gevolg van hogere inschrijfprijzen bij de aanbesteding van de Oudelandsepolderdijk en Reeweg met ongeveer € 210.000,- zal worden overschreden. Omdat deze overschrijding binnen de 10% of maximaal € 250.000,- van het netto krediet blijft wordt geen aanvullend krediet gevraagd.

Ontwikkelingen

Vanwege het tijdig kunnen opstarten van grondverwerving, subsidietrajecten en verleggen van kabels en leidingen is het belangrijk dat tijdig met de voorbereidingen van de projecten wordt gestart. We hebben hier afgelopen 2 jaar een paar mooie stappen gezet door op basis van de meerjaren programmering eerder startdocumenten op te stellen en over te dragen van de afdeling Wegen naar de afdeling Projecten.. Dit betekent wel dat we eerder zicht moeten hebben/krijgen op de scope en verder vooruit moeten denken. Enkele projecten hebben al laten zien dat dit mogelijk is en voordelen oplevert. Hier moeten we komende jaren alert op blijven.

Risico's

Kabel en leidingbeheerders geven aan langere doorlooptijden te moeten hanteren voor het verleggen van kabels en leidingen. Tot nu toe werden doorlooptijden van 1,5 tot 2 jaar gehanteerd, maar ze geven nu aan dat we op termijn rekening moeten gaan houden met doorlooptijden van 2,5 tot 3 jaar. Er is nu sprake van 1,5 tot 2 jaar doorlooptijd en dit vormt een risico als het gaat om de doorlooptijd van onze eigen projecten (die nu ca. 2 jaar bedraagt). Dit versterkt de noodzaak om tijdig (of nog eerder) de startdocumenten

aan te leveren (3 jaar van te voren) waardoor eerder gestart kan worden met de voorbereiding van nieuwe projecten. Ook de doorlooptijd bij grondverwerving is en blijft een risico binnen de projectplanningen.

Kansen

Geen bijzonderheden te melden.

Afwijkingen waarover besluitvorming door de AV dient plaats te vinden

Exploitatie

- Voorstel om uit de algemene reserve een bedrag van € 467.000,- te onttrekken voor dekking van het tekort op onderhoud aan verhardingen via de eerstvolgende begrotingswijziging 2024.

Investeringsen

- Geen afwijkingen in de kredieten groter dan 10% en/of € 250.000,-.